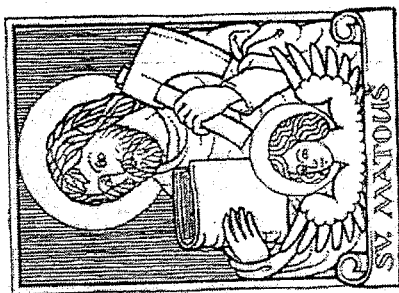

MATOUŠ

ČÍSLO 57

Advent 2008

Občasník farního společenství Fryšavy a Sněžného.

SLOVA NA CESTĚ ADVENTEM

„Ještě stále se zachovává zvyk odřezávat na svatou Barboru třešňové větvičky, které na vánoce rozkvetou. Je to krásný symbol. Zatímco venku přituhuje a zima upevňuje svou vládu, v té větvičce už se připravuje jaro, už tam je! Jinak by nemohla rozkvést.“

To je symbol toho, co se připravuje v naší duši. Jako se postupně rozvíjejí pupeny na odříznuté větvičce a otevírají se půvabné květy, tak by se mělo něco nového připravovat i v našem srdci. Něco nového, co má svůj pramen v tom, co do lidských dějin přineslo božské Dítě, narozené v Betlémě.

S tímto božským dítětem může přijít každý rok o Vánocích do naší duši nové jaro. Prožijeme-li dobře celý advent, budeme moci o Vánocích zpívat se srdcem plným radosti: „Z růže kvítek vykvet nám...“ Ale to je zase jen příslib a předchůť toho, co se připravuje, rozkvétá a zraje v našem životě: Věčné Vánoce!“

Slavy Jiřího Mikuláška, generálního vikáře brněnského, vás adventně zdraví vaši kněží

P.Pavel a Ladislav

Přehled bohoslužeb a vyučování náboženství na našem území:

Fryšava: neděle - mše sv. .... 8:45 hod.
středa - mše pro mládež ..... 18:00 hod.
pátek - mše nebo nešpory ..... 18:00 hod.
(První pátek v měsíci je mše svatá, ostatní
pátky probíhají ve stejný čas nešpory.)
vyučování náboženství škola - čtvrtek mladší..... 7 hod.
starší ..... 13 hod.

Sněžné: neděle - mše sv. .... 10:15 hod.
vyučování náboženství: čtvrtek ..... 16:45 hod.
pak mše svatá ..... 18 hod.

SMYSL CÍRKEVNÍHO ROKU

V nejrannějších dobách lidských dějin bylo přirozeným dělitelkem času střídání přírodní obnovy. Pro kočující pastýře bylo jaro začátkem nového roku.

Až v Římě provedl změnu v dělení císař Julius Caesar, snad podle potřeby vybírání daní. Prvnímú měsíci Martovi (naš březen) předstrčil měsíc Januaria, boha času, a druhý měsíc Februrius, připomínající čas předjarních chorob (febris - horečka).

Křesťanství se vedle občanských pořádků roku vždy drží svého řádu modliteb. Připomíná tak člověku, jak omezený je úsek času, který svým životem prožíváme a jak se máme snažit, abychom v tom kousku času vykonali co nejvíc dobra pro sebe a pro jiné na cestě k věčnosti.

P.Konzbul

ŘÁD - PLATÍ PRO KAŽDÉHO Z NÁS

Jednoho dne přivedla jakási žena svého malého synka k Máhatma Gándhímu a požádala ho: „Rekněte mu, ať není sladkosti, vás poslechně.“

„Buďte tak hodná a vraťte se za tři dny,“ odpověděl Gándhí.

Tři dny poté matka s dítětem přišla znovu a Gándhí chlapci řekl: „Přestaň jíst sladkosti.“ Žena se divila: „Proč jsme museli čekat tři dny jenom na tohle?“

Gándhí odpověděl: „Protože před třemi dny jsem ještě sladkosti jedl taky.“

Kdyby se všichni, kdo rozkazují, kážou, vyhrožují, křičí, vyžadují a nabádají, rozhodli, že budou sami dělat to, co chtějí od ostatních, svět by se stal rájem. (z knihy *Osvězení pro duši* - Bruno Ferrero)

K ČEMU JSME NA SVĚTĚ

Církev ukazuje lidem pravdu o tom, k čemu je člověk povolán. Vždyť Kristus je vzor obnoveného lidství, prochnutého bratrskou láskou, upřímností a duchem pokoje.

Z *dekretu 2. Vatic. o misijní činnosti církve*

MYŠLENKY K ADVENTNÍM NEDELÍM

1. neděle adventní

„*Bděte tedy, neboť nevíte, kdy pán domu přijde.*“

To je hlavní myšlenka adventu. Připravovat se na budoucnost. Na příchod Ježíše. Uvěřit, že on je jedinou budoucností.

Musím si uvědomit, nakolik je mé náboženství opravdu živým vztahem k Bohu. A vzdát se rutiny, která uspává.

„*Aby nás Pán nenalezl spící, až znenadání přijde.*“

Často si to děláme s tím bděním lehké. Bdíme nad povinnostmi všech ostatních. A kolikrát jsme tak zaspali okamžik, kdy jsme sami měli přiložit ruku k dílu. Kolikrát jsme jen mlčky přihlíželi tam, kde jsme měli jednat.

Nestačí říkat: mělo by se udělat to a ono. Na všech záleží. Co já udělám?

Děkujeme ti, Pane, že používáš k dobrému dílu i špatných nástrojů a tedy můžeš použít i nás.

2. neděle adventní

„*Za mnou přichází silnější, než jsem já*“

Někdo silnější...

Kdybychom si toto plně uvědomovali, nebyli bychom si nikdy příliš jisti, že jen my máme pravdu.

Jak ty připravíš cestu Pánu - cestu do svého vlastního srdce? Zpytuj své svědomí!

Neptej se především na to, co děláš špatného, ale na to, co neděláš dobrého.

Zpytování svědomí je přemýšlení o Bohu. Zpytování svědomí je modlitba.

Jeho účelem není jen dát dohromady seznam hříchů pro vyznání ve svátosti smíření. Účelem je poznat, v čem jsem se odloučil od Boha a jak to napravit.

3. neděle adventní

„*Poslali kněze a levity, aby se ho otázali: Kdo jsi?*“

Když někdo jedná jinak než ostatní, vzbuzuje často zájem a otázky. Budou-li u tebe lidé vidět mimořádnou laskavost, ochotu, trpělivost, také se začnou zajímat, kde je příčina, že jsi takový.

Pak můžeš otevřeně vyznat, že to není tvá zásluha – protože sám bys mnoho nedokázal – ale působení toho, který jedná skrze tebe. Připravíš tím cestu Pánu lépe, než sebevýmluvnějším přesvědčováním.

„*Uprostřed vás stojí, koho vy neznáte*“

Izraelité si byli vědomi, někdy až příliš vědomi, svého vyvolení. Vytvrle vyznávali víru v Krista – Mesiáše. Ale když Mesiáš přišel a stanul mezi námi, oni ho nepřijali. Oni ho ani nepoznali. Neodpovídal předstávám, do kterých zdegenerovala jejich víra.

Mý se podobáme tomu starozákonnímu lidu víc, než jsme ochotni připustit. Jsme plni staletých návyků a zlovyků, plní na jedné straně nedočkavostí, netrpělivostí, pověr, na druhé straně pochyb, únavy, skepse.

Stejně jako Izraelité, ani my nejsme ochotni vzdát se svých představ a proto nejsme schopni poznat a přijmout Krista, který stojí uprostřed nás.

Slovo svatého Jana platí dodnes. Tak dlouho očekávaný a vyhlášený – Kristus, Spasitel světa – je zde! Je mezi námi. Stačí jen dokořán otevřít dveře. Dokonce stačí jen pootevřít, trochu pootevřít.

Musíme pochopit, že nejde jen o nás – naše osoby, náš kostel, naše společenství. Že jde vždy v první řadě o Krista. K němu máme sobě navzájem i druhým lidem ukazovat cestu.

Pane, dej nám schopnost a odvahu, abychom uměli druhým ukázat cestu tvé lásky, která přemáhá násilí a otevírá nový svět tvého království.

4. neděle adventní

„*Bud' zdráva, milosti plná, Pán s tebou*“

K Marii přichází anděl s poselstvím. Nezjevuje se za hlaholu trub a v nadpozemské záři. Nehřímá svou zvěst celému národu. Říká to jen jí, o samotě, vskrytu, jako velké tajemství. Osobní tajemství mezi ní a Bohem. Činí ji svědkyní Božího záměru a ona to svědectví statečně nese a mlčky hlásá po celý svůj život – a celým svým životem.

Ke každému z nás přichází Kristus. Ne už prostřednictvím andělského posla, ale on sám, osobně a skrytě. Přichází jako Boží hlas, jako Boží Slovo, jako Boží láska. V záblesku darované myšlenky, dobrého úmyslu, v tváři našeho bližního.

„*Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastítní*“

Maria na svou otázku nedostává jasnou a srozumitelnou odpověď, která by lidsky uspokojivě vyřešila všechny problémy.

Bůh slibuje svého Ducha.

A toho Ducha slibuje každému, kdo má otázky, kdo neví. Každému, kdo uznává hranice a proto volá k Bohu.

A věřit znamená počítat se silou tohoto Ducha, tomuto Duchu se nevzpírat.

Takový člověk mnoho zmůže. Ne z vlastní síly, ale silou toho, pro kterého není nic nemožného.

„*Jsem služebnice Pána, staň se mi podle tvého slova*“

Jak nádherná odpověď!

V té chvíli stala se Maria živým svatostánkem. Bůh přišel na zem mezi nás.

Staň se – ano. To je slovo vrcholné lásky, která se úplně odevzdala Bohu.

Nauč mne, Maria, tomuto krátkému a krásnému slovu lásky.

PROČ JSME NA ZEMI?

Již Kalvín položil základní otázku: „Jaký je hlavní cíl lidského života?“ A jeho lapidární odpověď zní: „Poznat Boha“ – Sám jsem se za svého mládí učil jako spousta jiných lidí nazpaměť odpověď na otázku „Proč jsme na světě?“ z katolického katechismu: „Na světě jsme proto, abychom poznali Boha, milovali ho, sloužili mu a tak se dostali do nebe.“

Kolik z našich současníků pociťuje svůj život jako nesmyslný; kolik je jich psychicky nemocných. Ať již kalvínsky nebo katolicky: obě odpovědi se jeví dnes jako příliš úzké. Dostat se do nebe? Nemusíme se snad nejprve věnovat své odpovědnosti na této Zemi? I křesťané jsou dnes přesvědčeni, že smyslem života není jen abstraktní „Bůh“, ale i sám člověk. Nejen Nebe jako vzdálené štěstí, ale také Země jako konkrétní pozemské štěstí. Nejen „poznat Boha“, nýbrž i láska k bližnímu. A není

tomu tak, že sem musíme začlenit také každodenní práci, zaměstnání a především lidské vztahy?

Naopak je tu i otázka, zda smysl, štěstí, naplněný život můžeme hledat pouze v práci, vlastnictví, zisku, kariéře, prestiži, sportu a požitcích? Nic si nepředstírejme: V lidském bytí běží o víc, to cítí každý, kdo se jednou dostal na hranice všech svých aktivit. Musíme si dát pozor na to, abychom se nestali lidmi řízenými pudově, ovládanými požitky, mocí, abychom se nezměnili v masu či cosi nelidského. Cílem musí zůstat být a stát se skutečným člověkem. Být skutečný člověk: to by mohl být popis smyslu života, který by mohli sdílet dnešní lidé nejroztříštěnějšího původu, národnosti, kultury a náboženství.

A křesťan? Neznámená být křesťanem víc než být člověkem? Dnes nesmí být ani mezi křesťany nejmenší pochyby: rovněž křesťan má být skutečným člověkem a má se zasazovat o humanitu, svobodu, spravedlnost, mír a zachování stvoření. Být křesťanem neznamená, že křesťané jsou nadlidé. Být křesťanem však může znamenat rozšíření, prohloubení, zakotvení lidského bytí: prostřednictvím toho, že se lidské bytí založí na víře v Boha a životní praxe se zaměří podle Ježíše Krista.

Takto nahlíženo můžeme křesťanskou existenci chápat jako opravdu radikální humanismus, který v tomto tak rozporuplném lidském životě, v této tak konfliktní společnosti nejenže usiluje o všechno pravdivé, dobré a krásné, ale zahrnuje také všechno neméně nepravdivé, nedobré, nepěkné a nelidské. Být křesťanem znamená, že se dokážeme vyrovnat nejen se vším pozitivním, ale i se vším negativním, s utrpením, vinou, nesmyslností, smrtí, a to na základě důvěry v Boha, která se neopírá o vlastní skutky, ale spoléhá na boží milost.

V následování Ježíše Krista

může člověk v dnešním světě

vpravdě lidsky žít, jednat, trpět, umírat:

ve štěstí i neštěstí, v životě i smrti,

vždy v rukou božích a vždy připraven pomáhat lidem.

„To zní snad až příliš krásně, aby to mohla být pravda,“ usoudí mnoho dnešních lidí, „viděl jsem přece umírat lidi, umírat strašnou smrtí, než abych tomu mohl věřit.“ Odpovídám: Ten, kdo může věřit ve „věčný život“, může dosáhnout také jiného postoje k umírání.

Je jisté, že o našem vlastním chování při umírání si nemůžeme dělat iluze. Kdo si dnes hraje na statečného, může, až bude umírat,

strachem oněmět. Kdo stojí, nechť hledí neпадnout. Každý musí zemřít svou vlastní, zcela osobní smrtí, se svými břemeny, úzkostmi a nadějemi.

Člověk má právo na lidsky důstojný život a rovněž právo na lidsky důstojné umírání.

Proto se musí diskutovat o pomoci umírajícím přesunout mezi věřícími lidmi na novou úroveň: Právě ten, kdo je přesvědčen, že člověk neumírá do nicoty, právě ten, kdo je přesvědčen, že umírání není absurdní zánik, nýbrž návrat domů, ten převeze svou osobní odpovědnost – ať již jako pacient nebo jako lékař – s menší úzkostí a nervozitou. Ovšem neexistuje taková světská moc, jež by měla právo rozhodovat o tom, zda je lidský život „hodný života“ nebo „nehodný života“.

Lékař má udělat všechno, aby člověka uzdravil, ne však všechno, aby s pomocí umělých technických prostředků odsouval smrt za často nevýslovného utrpení o hodiny, dny, dokonce roky.

Nemocný člověk má sám právo odmítnout péči, která nesmyslně prodlužuje život.

Jestliže umírá křesťan, nemusí potlačovat a zapírat city. Ježíš z Nazareta nezemřel cituprázdně, ale naopak uprostřed muk, s křikem opuštěného člověka. Pamětliv této smrti nemusí ani křesťan zapírat strach, bázeň. Může si být jist, že také tento strach a tuto bázeň objímá Bůh, jenž je láskou, a že bude proměněn ve svobodu dítek božích. Postoj křesťana ke smrti bude pak postojem ke změněné smrti, jíž byl „ulomen osten“, která pozbyla moci.

A vskutku, od chvíle, kdy vzkříšení Ježíše Krista ulomilo smrti osten, mohou se věřící lidé s důvěrou spolehnout na to, že neexistuje jediná propast lidského bytí, jediná vina, bída, smrtelný strach a opuštěnost, které by neobjímal Bůh, který člověka předchází vždy, i ve smrti. Od té doby můžeme s důvěrou vycházet z toho, že nezemřeme do nového dne. A že přitom nemusíme vykonat něco nového, pouze se necháme povolát, vést a nést.

Z této perspektivy dostává smrt pro věřícího, doufajícího člověka jiný význam. Smrt již není pouze brutální zničující mocí, zrušením a ukončením lidských možností. Přestává být lidským nepřitelem, jenž nad člověkem nakonec triumfuje. Nikoli, naším vykupitelem není smrt, naším vykupitelem je Bůh – vykupitelem i ze smrti.

S podporou a pomocí dobrých lidí můžeme zemřít ne sice bez bolesti a strasti. Posílení svátostí umírajících – v naději na nový začátek, s vědomím, že umírání je rovněž součástí křesťanského života. Je možné v klidném usebrání a s nadějnou jistotou, ba dokonce – poté, co bylo dáno do pořádku všechno, co ještě zbývalo zařídit – zemřít v pokoji a s vděkem za život v tomto čase, bohatý přes všechno špatné. Za život, který se nyní ruší a povyšuje do věčnosti. Je ničen smrtí. Ale současně se povyšuje a je uchován tím, že smrt podléhá smrti. A tak je nakonec povyšěn – vyvýšen nad život a smrt do nekonečnosti věčného života v jeho božské, nikoli časoprostorové dimenzi. „Život se mění, nezaniká“ říká preface při zádušní mši. Zemřít v pokoji a věčnosti – to je lidsky důstojné, křesťansky důstojné umírání.

(Z knihy H. Künga: Krédo – vyd. Vyšehrad 2007)

MUŽ Z VESMÍRU

Mimozemšťan? Nic takového. Muž z Vesmíru je našístí pozemský člověk, přesto trochu mimozemský je. Už jen proto, že je kněz, který tady na zemi pracuje pro Pána vesmíru i Vesmíru. Neboť Vesmír je název pro diecézní centrum života mládeže v Deštné v Orlických horách, kde tento kněz momentálně působí.

Tomáš Hoffmann – stav: šťastně zasnoubený s Bohem, kněz. Byl vojenským kaplanem v Iráku.

Byl jsi doma veden k víře?

Ano, první, kdo mi předával víru, byli moji rodiče. Díky tomu jsem v dětství o Bohu nepochyboval. Ani ve škole mne nepřesvědčili, že Bůh není. Svědectví doma a pak i dalších lidí bylo silnější. Když jsem končil gymnasium a šel na „vysokou“, věděl jsem, že chci ve víře postavit život (konkrétně: mít fungující rodinu – hezkou, inteligentní, hodnou a milující ženu a s ní čtyři děti.)

Poznal jsi jasně „zavolání“ pro kněžský život?

Jasně zavolání – nevím, ale velmi silná touha přišla na vojně – tedy ve vojenské základní službě (to byla povinná dvouletá vojna). Tam jsem se totiž poprvé setkal s lidskou bídou, ubohostí a s tím, jak je to hrozné, když člověk žije pro nic. Tehdy jsem zatonul být knězem a nabídnout těmto lidem jiné možnosti života – tedy život smysluplný a krásný.

Co tě na povolání kněze nejvíc těší?

Asi to, že můžu stále znovu a znovu zkoušet být nástrojem, aby lidé přijali Boha do svého života a změnili se. Aby se setkávali, vytvářeli společenství a byli radostní a jistí, že život má smysl.

A pak mne těší, že jako kněz nejsem sám. Mnozí si to myslí, ale není to tak. Mám mnoho lidí kolem sebe a pak mám společenství přátel kněží, které je pro mne nejen potěšením, ale i silou v této úžasné službě.

Prožil jsi někdy nějakou krizi víry v Boha?

Někdy se možná jakési pochybnosti vyskytly. Spíše se to ale odehrávalo v rovině otazníků, proč se děje to a to zlo, nespravedlnost (viděno lidskýma očima), když přece Bůh je Lásky a nejvyšší spravedlivý? Ale protože jsem měl odmalička před očima příklady lidí, kteří věděli, proč snášejí i nespravedlnosti a bolesti, i když jim nerozumějí, do krize v plném slova smyslu mne to nedostalo.

Na Vesmír jezdí hodně náctiletých holek. Co tě na nich dokáže nejvíc potěšit a naopak?

Těší mne už jen to, že přijedou, že se cítí dobře a že se zapojí do společného života – pomáhají a nekoukají jen na to, jak vypadají, a na kluky (i když na ně pokukovat musí, to je jasné).

Mrzí mne, když na sebe příliš upoutávají zevnějškem, když bezhlavě přejímají módu, která je třeba vyzývavá. Holky, prosím, buďte ohleduplné ke klukům. Nedokážou pak myslet na nic jiného než na vaše tělo. Já jsem přesvědčen, že je máte až pro toho jediného – prince vašeho života. Proč tedy královský dar nabízet někomu jinému?

Chodil jsi někdy s dívkou?

Do jedné jsem byl už od osmé třídy ZŠ děsně zamilovaný. Nikdy ale tento vztah nepřerostl v „chození“. Nevím proč. Tuším, že také proto, že nebyla věřící, (byla ale skvělá).

Představa ideální holky?

Ideální holka je ta, u které se snoubí tělesná krása s krásou vnitřní – duchovní. Myslim, že pokud se tyto dvě skutečnosti oddělí, nemůže být holka ideální.

Jak vnímáš snahu holek o „ideální postavu“?

Snaha o ideální postavu? Chápu to, Bůh stvořil člověka krásného a každý má krásno v sobě. Jde tedy o to podchytit ho a starat se o ně. A my kluci se na to docela chytáme.

Problém ale je, že se dnes dost staví na první místo JEN vnějšek. Jsem totiž přesvědčen, že stačí dbát na to, aby člověk držel tělo ve zdravé kázní (tzn. třeba se nepřejídat, hýbat se) a především usilovat o krásu nitra – to se pak promítne a dělá se zevnějškem zázraky! Věřte, my kluci to vnímáme. A je dobře nepodlehnout tomu, že krása je jen to, co je v časopisech jako krása předkládáno. Pokud se kluk dívá jen na to vnější, na „masíčko“, nelitujte, že se nechytí.

Působil jsi jako vojenský kaplan v Iráku. V jakých chvílích ses tam cítil nejlépe a kdy nejhůře?

Na to není snadné odpovědět. Oba pobyty v Iráku byly vždy doprovázeny napětím, nejistotou. Mně tuto jistotu dávala víra. Dobře jsem se cítil, když byli všichni klidní, pokud se podařila nějaká velká pomoc v polní nemocnici, jestliže jsem někoho potěšil. Dobrý pocit jsem měl pokaždé, když se vojáci zajímali o věci hodnot, o víru v Boha.

Jak tě brali nevěřící vojáci?

To mohu těžko posoudit. Často mne brali jako kolegu, který má jakýsi „kontakt nahoru“, který je více jistý. Já měl pocit, že snad nikomu nevodím. Někteří pak byli velmi rádi, že jsem s nimi, nejen věřící!

Máš z něčeho strach?

Snad abych vždy dokázal dobře rozlišit, co je důležité a co je potřeba nechat, protože vše stihnout nemohu.

Mám strach ze sebe, abych neudělal nějakou hloupost, které bych potom litoval, i tak ale věřím, že Pán odpustí vše, když budu litovat.

Jak významná byla pro vojáky možnost přijímat tělo Páně?

Drtivá většina nepraktikovala víru – nežila svátostně. Když se zúčastnili mše svaté, nešli ke sv. přijímání. Až na pár vyjimek si tedy tento dar nebyli schopni uvědomit.

Proč bychom měli my, kteří zdánlivě nejsme demodenně ohroženi, přijímat eucharistii co nejčastěji?

Život je cesta k Bohu – Eucharistie je On. Proč se s Ním neseťkat? Při vši úctě k mnoha významným lidem nikdo se nevyrovná celebritě jménem Ježíš Kristus a audienci u Něho skrze eucharistii. Není potřeba se u Něj objednávat – je vždy připraven se s námi setkat v každé mši, stačí tedy chtít.

Co pro tebe Maria jako osobnost znamená?

Maria je pro mne především příklad Božího člověka, krásné ženy, manželky, matky. Je ženou, která pochopila své poslání – i to, že je jiné než poslání muže. V tom je právě opora a vyzvou pro dnešek, kdy se stírají odlišnosti mezi mužem ženou. Ona je pro mne především příkladem postoje: jít za Bohem, žít s Bohem.

P. Tomáše Hoffmana se ptala Verča

KŘESŤANSKÝ ŽIVOTNÍ STYL

Životní styl je formován v rodině, ve škole, na veřejnosti. Důsledky různých způsobů jednání s dítětem vyjadřují následující myšlenky.

Žije-li dítě v ovzduší kritiky, učí se odsuzovat druhé; žije-li dítě v ovzduší nevraživosti, učí se nenávidět; žije-li dítě v ovzduší výsměchu, učí se nejistotě; žije-li dítě v ovzduší výčitek, učí se pocíťovat vinu; žije-li dítě v ovzduší snášenlivosti, učí se být trpělivé; žije-li dítě v ovzduší povzbuzování, učí se smělosti; žije-li dítě v ovzduší oceňování, učí se kladně hodnotit druhé; žije-li dítě v ovzduší přímosti, učí se být spravedlivé; žije-li dítě v ovzduší bezpečí, učí se důvěřovat druhým; žije-li dítě v ovzduší uznání, učí se sebedůvěře; žije-li dítě v ovzduší přátelství a lásky, učí se nacházet a projevovat lásku ve světě.

Vladimír Směkal

Jak u sebe podporovat rozvoj křesťanské životního stylu vyjadřují výzvy, které jsou v každém domě Matky Terezy v Kalkatě:

Jak nalézt smysl života v bláznivém světě.

Lidé jsou pošestili sobci. — *Přesto je mějte rádi.*

Když konáte dobro, lidé vás obviní ze skrytých sobeckých motivů.
— *Přesto konejte dobro.*

Když máte úspěch, získáte falešné přátele a skutečné nepřátele. —
Přesto usilujte o úspěch.

Na dobro, které vykonáte dnes, se zítra zapomeně. — *Přesto konejte dobro.*

Upřímnost a otevřenost z vás dělá snadný terč. — *Přesto buďte upřímní a otevření.*

Největší lidé s největšími myšlenkami bývají sesřeleni nejmenšími lidmi s nejmenšími myšlenkami. — *Přesto myslíte velkoryse.*

Lidé mají rádi outsidersy, ale následují jenom vůdce. — *Přesto bojujte i za outsidersy.*

Co stavíte léta, může být zničeno přes noc. — *Přesto stavějte.*

Když nabídnete pomocnou ruku, můžete se dočkat nevděku. —

Přesto pomáhejte.

Dejte ze sebe světu to nejlepší — a dostanete do zubů. — *Přesto dávejte to nejlepší.*

Hodnota úsměvu

Úsměv nic nestojí a má velkou cenu. Obohatí toho, kdo ho dostane, a neochudí toho, kdo ho dává. Trvá jen okamžik, ale vzpomínka na něj může být věčná. Nikdo není tak bohatý, aby se bez něj mohl obejít. Nikdo není tak chudý, aby ho nemohl dát. Přináší štěstí do domu, podpirá při práci a je viditelným znamením hlubokého přátelství. Úsměv dá odpočinout od únavy, obnovuje odvahu demoralizovaným, ve smutku je útěchou, pomáhá od každé starosti. Ale je dobré, že se nedá koupit ani půjčit, ani ukrást, protože jeho hodnota je v okamžiku, kdy je věnován. A když potkáte někoho, kdo se na vás neusměje, buďte štedří a usmějte se vy, protože nikdo nepotřebuje víc úsměv než ten, kdo ho sám dát neumí.

..... Matouš: farní občasník pro vnitřní potřebu vydává ..... farnost Fryšava